

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO PROGRAMOS ĮSTATYMO NR. VIII-2025 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 33 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 34 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ANGLIAVANDENILIŲ IŠTEKLIŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. I-2944 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 6, 30 IR 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮSTATYMO NR. IX-1607 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 1 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ PAJAMŲ NUSTATYMO METODIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-385 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 6, 12 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LAUKINĖS GYVŪNIJOS NR. VIII-498 4 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. X-1241 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. 18-1237(2); 17-1293(3); 17-1292(3); 18-1236(2); 18-1235(2); 18-1233(2); 18-1232(2); 18-1230(2); 18-1229(2); 18-1227(2); 18-1226(2); 18-1225(2); 18-1224(2)) (TAIS NR. 18-10554; 18-10559; 18-10559; 18-10567; 18-10563; 18-10571; 18-10573; 18-10569; 18-10570; 18-10568; 18-10552; 18-10557; 18-10572)**

2018-09-21 Nr. NV-2486

Vilnius

Projektų rengėjas: Aplinkos ministerija.

Projektų tikslas: siūloma panaikinti Vyriausybei ir Seimui suteiktų įgaliojimų ribojimą planuoti ir tvirtinti metinį valstybės biudžetą, atitinkamai pakeičiant Aplinkos apsaugos rėmimo programos (AARP), Atliekų tvarkymo programos (ATP) ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos (LAAIF) nuostatas ir naikinant Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją programą (SAARSP).

Dabartinė situacija: programų nuostatos riboja Vyriausybei ir Seimui suteiktus įgaliojimus planuoti ir tvirtinti valstybės biudžetą.

Vyriausybės pasitarimo protokoliniu sprendimu pavesta ministerijoms peržiūrėti įstatymus, kurie pagal Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną riboja Vyriausybės ir Seimo įgaliojimus planuoti ir tvirtinti atitinkamų metų valstybės biudžetą bei parengti atitinkamus siūlymus dėl šių įstatymų nuostatų tikslinimo.

Projektų esmė: siekiant panaikinti Vyriausybei ir Seimui suteiktų įgaliojimų ribojimą planuoti ir tvirtinti metinį valstybės biudžetą siūloma ATP ir LAAIF programas sujungti su AARP kartu perkeltiant į šią programą įplaukų šaltinius ir finansavimo priemones, o SAARSP iš viso panaikinti.

Atsižvelgiant į siūlomą programų sujungimą, siūloma atsisakyti dalies AARP įplaukų šaltinių. Įplaukos, kurios buvo naudojamos tikslinė paskirtimi, pagal SAARSPĮ nuostatas, būtų įskaitomos į savivaldybių biudžetus ir naudojamos aplinkosaugos priemonėms, numatytoms specialiuose įstatymuose, finansuoti. Taip pat, kadangi AARP įplaukų šaltiniai nustatyti specialiuose įstatymuose, todėl siūloma keisti Mokesčio už aplinkos teršimą (MATĮ), Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo (MVGII), Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo (AIMĮ), Aplinkos apsaugos įstatymo (AAĮ) ir Statybos įstatymo (SĮ) atitinkamus

straipsnius, numatant, kad lėšos iš šių šaltinių būtų įskaitomos į valstybės biudžetą ir naudojamos bendrai valstybės funkcijai vykdyti.

Kadangi siūloma SAARSPĮ pripažinti netekusiu galios, atitinkamai turi būti pakeisti teisės aktai: Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas (SBPNMĮ), Želdynų įstatymas (ŽĮ), Sveikatos sistemos įstatymas (SSI), Laukinės gyvūnijos įstatymas (LGI) ir Medžioklės įstatymas (MI), kuriuose numatytas finansavimo šaltinis yra SAARSP lėšos, išbraukiant SAARSP kaip finansavimo šaltinį.

Projektų rengėjai pažymi, kad teikiamų teisės aktų projektų nuostatos neprieštarauja Konstitucinio Tesimo nutarimuose pateikti išvada, kad įstatymais išlaidas galima numatyti tik konkrečiai apibrėžtam, visuotinai svarbiam tikslui pasiekti per įstatymo nustatytą laiką ir tik tada, kai šių reikmių negalima patenkinti per vienerius biudžetinius metus ir tokiais įstatymais negali būti numatomos išlaidos valstybės nuolatinėms funkcijoms vykdyti. Teikiamais įstatymų projektais siūlomos nustatyti išlaidos konkrečioms tikslams, nustatytiems ES direktyvose, tarptautiniuose įsipareigojimuose bei konvencijose, kurie perkelti į Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją.

Derinimas: projektai buvo grąžinti rengėjams tobulinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, taip pat buvo siūloma projektus pakartotinai suderinti su Finansų ministerija ir Teisingumo ministerija.

Aplinkos ministerija 2018 m. gegužės 25 d. organizavo pasitarimą su Teisingumo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos atstovais. Po organizuoto pasitarimo Aplinkos ministerija derinimo pažymoje nurodė, kad neatsižvelgė į Teisingumo ministerijos pastabą, kuria teigiama, kad MATĮ projekto nuostata galimai varžo Vyriausybės konstitucinę pareigą parengti biudžeto projektą ir Seimo pareigą suformuoti biudžetą „atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę padėtį“, nes Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriuo remiantis buvo pateikta pastaba, numato ir tam tikras išimtis, leidžiančias tikslinį lėšų panaudojimą priemonėmis, kurių įgyvendinimo laikotarpis ilgesnis nei vieneri metai.

Neatsižvelgta į Žemės ūkio ministerijos pastabą, kad tikslinga žuvų išteklių atkūrimo ir gausinimo priemonės įgyvendinti iš Žemės ūkio ministerijos asignavimų, nurodant, kad žvejybos vidaus vandenyse reglamentavimo priemonės nustato aplinkos ministras.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. rugpjūčio 9 d. išvadoje Nr. NV-2105 projektams pateikė esminių pastabų. Aplinkos ministerija į pastabas atsižvelgė. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektai atitinka Vyriausybės programos nuostatas, kuriose numatyta siekti, kad biudžeto lėšos būtų skirstomos atsižvelgiant į Vyriausybės prioritetus.

Dalykinio vertinimo išvada: Aplinkos ministerija pažymi, kad priėmus įstatymų projektus, dalis lėšų, kuri dabar dėl nepakankamo aplinkos sistemos finansavimo naudojama administravimo funkcijoms vykdyti, įskaitant aplinkos apsaugos pareigūnų darbo užmokestį, bus įskaitoma į valstybės biudžetą ir naudojama centralizuotai valstybės funkcijoms. Aplinkos ministerija prašo įstatymų paketą svarstyti kartu su 2019 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu ir pavesti Finansų ministerijai atitinkamai padidinti Aplinkos ministerijos asignavimus 5 mln. eurų.

Atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos siūlymą, siūloma projektą svarstyti kartu su 2019 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.